

Омелянська М.Б.

студентка;

Науковий керівник: Донченко Т.В.

старший викладач,

Хмельницький національний університет

АРБІТРАЖНИЙ КЕРУЮЧИЙ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ УЧАСНИКІВ У ПРОЦЕДУРАХ БАНКРУТСТВА

Виходячи із змісту ст. 1 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» із переліку учасників процедур банкрутства можна виділити основних учасників під якими треба розуміти тих учасників, без яких проведення процедури банкрутства є неможливим за виключенням випадків, чітко встановлених у законодавстві про банкрутство. Тобто, до основних учасників процедур банкрутства відносяться: боржник, кредитор арбітражний керуючий та господарський суд [1, с.87].

Враховуючи те, що в різних процедурах банкрутства, арбітражні керуючі наділені різними повноваженнями, можна зробити висновок, що в кожній процедурі банкрутства вони наділяються цими повноваженнями як посадова особа. У процедурах банкрутства особливі завдання покладені на арбітражного керуючого, що залежно від судової процедури може виступати як розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор (рисунок 1).

У відповідності до чинного законодавства одна і та ж особа може виконувати функції арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) на всіх стадіях провадження у справі про банкрутство.

Правовий статус арбітражного керуючого визначений в Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Вимоги до арбітражного керуючого:

наявність громадянства України
наявність повної вищої юридичної або економічної освіти
наявність стажу роботи за спеціальністю не менше трьох років або одного року на керівних посадах після отримання повної вищої освіти
проходження навчання і стажування протягом 6 місяців
володіння державною мовою
здача кваліфікаційного іспиту
незацікавленість щодо боржника та кредитора

страхування відповідальності арбітражного керуючого		
можливість використання печатки та посвідчення		
Повноваження		
розпорядника майна:	керуючого санацією:	ліквідатора:
розглядати разом з посадовими особами боржника копії заяв кредиторів про грошові вимоги до боржника, які надійшли до господарського суду у зв'язку з порушенням справи про банкрутство	прийняти в господарське відання майно боржника та організувати проведення його інвентаризації	приймає до свого відання майно боржника, вживає заходів по забезпеченню його збереження
вести реєстр вимог кредиторів	відкрити спеціальний рахунок для проведення санації та розрахунків з кредиторами	передає у встановленому порядку на зберігання документи банкрута, які відповідно до нормативно-правових документів підлягають обов'язковому зберіганню
		виконує функції з управління та розпорядження майном банкрута
повідомляти кредиторів про результати розгляду їх вимог боржником та включення визнаних вимог до реєстру вимог кредиторів або про відмову визнання вимог боржником	розробити та подати на затвердження комітету кредиторів план санації боржника	реалізує майно банкрута для задоволення вимог, включених до реєстру вимог кредиторів, у порядку, передбаченому цим Законом
		здійснює інвентаризацію та оцінку майна банкрута згідно з законодавством
вживати заходів для захисту майна боржника	організувати ведення бухгалтерського і статистичного обліку та фінансової звітності	вживає заходів, спрямованих на пошук, виявлення та повернення майна банкрута, що знаходиться у третіх осіб
		аналізує фінансове становище банкрута
аналізувати фінансову, господарську та інвестиційну діяльність боржника, його становище на товарних ринках	здійснювати заходи щодо стягнення дебіторської заборгованості перед боржником; від імені боржника заявляти позови про стягнення заборгованості з	виконує повноваження керівника банкрута
		очолює ліквідаційну комісію та формує ліквідаційну масу

	дебіторів боржника	
виявляти ознаки фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства	розглядати вимоги кредиторів щодо зобов'язань боржника, які виникли після порушення справи про банкрутство в процедурі розпорядження майном боржника та санації	з дня визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури повідомляє працівників банкрута про звільнення та здійснює його відповідно до законодавства України про працю.
скликати збори кредиторів	заявляти в установленому порядку заперечення щодо заявлених до боржника вимог кредиторів	пред'являє до третіх осіб вимоги щодо повернення дебіторської заборгованості банкруту
надавати державному органу з питань банкрутства відомості, необхідні для ведення єдиної бази даних про підприємства, щодо яких порушено справу про банкрутство	звітувати перед комітетом кредиторів щодо послідовної реалізації плану санації	має право отримувати кредит для виплати вихідної допомоги працівникам, що звільняються внаслідок ліквідації банкрута, який відшкодовується в першу чергу згідно зі статтею 31 цього Закону за рахунок коштів, одержаних від продажу майна банкрута
надавати господарському суду та комітету кредиторів звіт про свою діяльність, відомості про фінансове становище боржника, пропозиції щодо можливості відновлення платоспроможності боржника	повідомляти у десятиденний строк з дня винесення господарським судом відповідної ухвали державний орган з питань банкрутства про своє призначення, затвердження мирової угоди, закінчення виконання плану санації, звільнення від обов'язків	повідомляє про своє призначення державний орган з питань банкрутства в десятиденний строк з дня прийняття рішення господарським судом та надає державному органу з питань банкрутства інформацію для ведення єдиної бази даних щодо підприємств-банкрутів

Рис. 1. Вимоги та повноваження арбітражного керуючого

Джерело: розробка авторами по джерелу [5].

Відповідно до статей 1, 3-1 цього Закону арбітражним керуючим є суб'єкт підприємницької діяльності, який має вищу юридичну або економічну освіту, володіє спеціальними знаннями та не є зацікавленою особою щодо боржника і кредиторів. Крім того, арбітражні керуючі діють на підставі свідоцтва арбітражного керуючого, виданої уповноваженим органом у порядку, встановленому законом [4, с. 122].

Арбітражний керуючий – особа, що надає публічні послуги. Щоб мати право на здійснення діяльності арбітражного керівника, необхідно отримати відповідне свідоцтво (що підтверджує кваліфікацію) і бути внесеним в Єдиний реєстр арбітражних керівників України (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) [5].

При визначенні місця арбітражного керуючого в інституті банкрутства треба враховувати професійну основу діяльності арбітражного керуючого, специфіку здійснення повноважень у процедурах банкрутства та підстави здійснення його діяльності. Передусім, для здійснення діяльності арбітражного керуючого, особа – претендент повинна мати необхідну кваліфікацію та пройти спеціальний курс навчання. У судових процедурах санації та ліквідації арбітражний керуючий фактично виконує функції посадової особи і відповідно до норм чинного законодавства така особа у визначених випадках несе кримінальну відповідальність, як посадова особа. Згідно із положеннями Закону арбітражний керуючий, що призначений у конкретну справу про банкрутство має метою своєї діяльності як відновлення платоспроможності боржника так і задоволення вимог кредиторів, а отже у певних ситуаціях під час провадження у справах про банкрутство він може виступати, як представником кредиторів так і представником боржника. Проте неправильним буде вважати, що будь-яка із названих ролей арбітражного керуючого є домінуючою. А отже, діяльність арбітражного керуючого у процедурі банкрутства можна визначити, як діяльність професійної особи [4, с. 122].

Для удосконалення інституту банкрутства та запобігання корупції впроваджено автоматизовану систему обліку арбітражних керуючих, до якої автоматично потрапили арбітражні керуючі з діючою на той час ліцензією. Автоматизм полягає в тому, що справи арбітражним керуючим розподіляються автоматично у відповідності до завантаженості справами, округу, категорії та спеціалізації арбітражного керуючого. Якщо отримати одну з п'яти категорій

арбітражний керуючий може сам, обравши та подавши відповідну заяву, то округ і спеціалізація вже обрані – також автоматично, хоча передбачається можливість розширити округ, а от спеціалізацію визначає не арбітражний керуючий, а апеляційний господарський суд відповідного округу.

На сучасному етапі розвитку інституту банкрутства посилилась роль та відповідальність арбітражного керуючого. В основному він притягається до відповідальності внаслідок того, що відбувається:

- підкуп особи, яка надає публічні послуги;
- зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги [5].

На сучасному етапі це відбувається в основному в результаті корупції. Розглянувши антикорупційну складову адміністративно-правового статусу арбітражного керуючого, можна стверджувати, що в процесі удосконалення законодавства про неплатоспроможність вона була значною мірою втрачена, що ускладнює практичну протидію корупції в діяльності арбітражних керуючих. У даний час на арбітражних керуючих поширюються обмеження, передбачені статтями 6, 8 та 14 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», а також дія статей 172-2 та частково 172-5 КУпАП. Дія статті 172-7 КУпАП хоча і поширюється на арбітражних керуючих, практично не може бути застосованою до них через невизначеність того, кому арбітражний керуючий має повідомляти про виникнення конфлікту інтересів.

З урахуванням викладеного, подальші дослідження правового статусу арбітражного керуючого в частині його антикорупційної складової мають здійснюватись у напрямку розроблення пропозицій щодо удосконалення чинного антикорупційного законодавства в частині створення реальних механізмів застосування його норм до арбітражних керуючих [5].

Аналіз чинного законодавства України дає змогу зробити висновок про те, що відповідальність арбітражного керуючого включає:

- господарсько-правову відповідальність;
- адміністративну відповідальність;
- кримінальну відповідальність [5].

Отже, у процедурах банкрутства особливі завдання покладені на арбітражного керуючого, що залежно від судової процедури може виступати як розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор.

Роль арбітражного керуючого є досить складною і результат процедур банкрутства та реалізація їх завдань багато в чому покладені залежать від його роботи.

Визначено, що відповідальність арбітражних керуючих за корупційні дії регулюється законодавством на недостатньому рівні, тому потрібно розвивати антикорупційну складову в адміністративно-правовому статусі арбітражного керуючого.

Список використаних джерел:

1. Гусєва Т.А.: Арбітражний керуючий як учасник процедури банкрутства : Навч. посіб. для вищ. навч. закл. /Т.А. Гусєва, Є.Є. Владика // – К.: Видавничий центр « Волтерс Клувер», 2011. – 87 с.
2. Дорохіна Є.Г.: Кваліфікаційні вимоги до кандидатур арбітражних керуючих: Навч. посібник. /Є.Г. Дорохіна – Х.: Сучасне право, 2011. – 371 с.
3. Єфімова В.В.: Роль арбітражного керуючого у процедурі банкрутства: Навчальний посібник. / В.В. Єфімова // – Суми: право та економіка «Університетська книга», 2010. – 314 с.
4. Тай Ю.В.: Особливості правового статусу арбітражних керуючих: Навч. посібник. /Ю.В. Тай// – К.: Арбітражний і цивільний процес, 2012. – 122 с.
5. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України // [Електронний ресурс] (від 19.01.2013). – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Скорик О.В.

студентка;

Науковий керівник: Тургенєва О.Ю.

к.філ.н., викладач,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут»

КОРПОРАТИВНИЙ ПАТРІОТИЗМ ЯК МОТИВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема мотивації завжди викликає гострий інтерес і становить одну з головних проблем кадрового менеджменту. Що таке мотивація – знають усі. Це коли співробітнику платять великі гроші, дають страховку і посилають за кордон на відпочинок або виставку. Проблема, однак, не тому, що не кожна компанія може дозволити